

Hudební výchova – 4. pololetí

Jakub Rádl

3. června 2019

Obsah

1 Český Romantismus	2
1.1 Bedřich Smetana	2
1.2 Antonín Dvořák	2
1.3 Zdeněk Fibich	2
1.4 Josef Suk	2
1.5 Vítězslav Novák	3
1.6 Leoš Janáček (1854–1928)	3
2 Hudba dvacátého století	4
2.1 Igor Stravinskij	4
2.2 Arnold Schönberg	4

1 Český Romantismus

1.1 Bedřich Smetana

Poslech: symfonie

1.2 Antonín Dvořák

- *1841 Nelahozeves
- otec řezník → chtěl aby jeho syn převzal řeznictví
- odešel studovat na konzervatoř do Prahy – klavír, varhany, viola
- Johannes Brahms – vydavatel
- odjel do Ameriky
- po návratu se stává ředitelem konzervatoře
- zemřel 1904

Dílo:

- opery: **Rusalka** (libreto Jaroslav Kvapil)
- symfonie(9): **9. Novosvětská**,
  - píseň z indiánského pohřbu
- **Slovanské tance**
- **Humoreska**
- poslech – Novosvětská, Slovanské tance (1), Humoreska

1.3 Zdeněk Fibich

Život

- studoval Smetanův hudební ústav v Praze
- konzervatoř v Lipsku
- Paříž, Mannheim
- dirigent, dramaturg národního divadla

Tvorba

- opery nemají dobrá libreta

Dílo

- opery: **Eva, Šárka, Hedy, Pád Arkuna**
- selanka: **V podvečer**
  - známá část – Poem
- melodram: **Štědrý den, Vodník, Hippodamie**

1.4 Josef Suk

Život

- od mládí talentovaný
- konzervatoř v Praze, oblíbený žák Dvořáka
- vzal si za ženu Dvořákovu dceru Otylku
- 40 let hrál druhé housle v České kvartetu (2 housle, viola a cello)

Tvorba

- největší český lyrik
- řazen mezi impresionisty

Dílo

- symfonická hudba k Radúzovi a Mahuleně **pohádka**
- klavírní skladby: **Píseň lásky**, **O matince**
- instrumentální skladby: **Pochod v nový život**, **Serenáda**

1.5 Vítězslav Novák

Život

- gymnázium Kamenice nad Lipou
- právnická fakulta v Praze
- konzervatoř v Praze
- učitel Antonín Dvořák
- po Dvořákově smrti se stává ředitelem konzervatoře
- učil mnoho skladatelů
- vynikající horolezec, Tatry

Tvorba

- opery nemají dobrá libreta → moc se nehrají
- suita – popisný hudební obrázek
- největší český impresionista
- „Život je neustálý boj, kde výhry a prohry se střídají, hlavní je fair play.“

Dílo

- symfonická básně **V Tatrách**, **Májová**
- opery: **Zvíkovský rarášek**, **Dědův odkaz**
- suity: **Slovácká suita** – líčí neděli na Slovácku, **Jihočeská suita** – ztvárňuje krajinu jižních Čech

1.6 Leoš Janáček (1854–1928)

Život

- narozen v Hukvaldech (dnes muzeum)
- v 11 letech v cisterciánské škole na Mendelově náměstí
- špatný žák, dobrý zpěvák, věnoval se hudbě
- varhanická škola, vyhozen
- učitel Křížkovský
- učil na klavír Zdeničku, zamiloval se, vzali se (v jejích 16)
- zakazoval jí styky s německou rodinou
- obě děti zemřely
- v 60 v Luhačovicích potkal Kamilu Stösslovou
- vztah pouze platonický, v dopisech

Tvorba

- předbíhá dobu, není romantik, spíše impresionista
-

Dílo:

- Její pastorkyňa – příběh náky týpky
- Věc makropulos – elixír věčného života
- Káťa Kabanová –
- Liška Bystrouška –
- Lašské tance
- Glagolská mše
- Dechový sextet mládí
- Zapisník zmizelého

2 Hudba dvacátého století

- matematický řád
- důraz na soničnost
- bicí a dechové nástroje
- neoklasicismus – ?
- neokulturismus – autor skládá v duchu své doby
  - Bohuslav Martinů, Igor Stravinskij
- tembrová hudba – pracuje pouze s barvou zvuku a dynamikou

2.1 Igor Stravinskij

- dominance rytmu
- Svěcení jara

2.2 Arnold Schönberg

- tvořil hudbu podle přísného matematického řádu
-
- dodekafonie – konstruoval hudbu z řady 12 tónů

→ je to humus

2.3 Olivier Messiaen

- tvůrce modální hudby
- ornitolog

2.4 Krzysztof Penderecki

- tembrová hudba
-

2.5 Edgar Varése

- elektronická „kokrétní“ hudba